

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Halae ad Imperatoris pedes se abijcit, & deprecatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

hic Germania, Lutherana schisma causam fuisse, nec eorum finem sperari posse nisi dissidium hoc Religionis componatur, permittis quibus hoc munus à Deo demandatum est, controversias, quæ multorum hæreticis conscientias perturbant, deciden. si auctoritate à Principibus & civitatum Legatis petijt, ut utramque sapientum virorum qui Tridentini tam eam ob causam congregati essent, iudicij stare, & Concilij decreta accipere & sequi vellent. Sequidem ijs quæ ad discipulandam religionis causam ire vellent, de securitate idonee cauturum. Et postulationi statim Catholici consentirent. At Mauricius novus Elector & Palatinus tergiversabantur, ergo privatim deinde cum singulis agendo tantum effectum. Electores Palatinus & Mauritius Saxo Lutherani, ut & civitatum legati, Concilij decreta pro sacrosanctis se habituros promiserunt. (a) mentium nam: 4. 1. 1. ob. declaravit Mauricius, quo die Philippus Melanchthon Wittebergæ consultus de eate assensit & Academicas Lectiones relumpfit. (b) Unde iterum Philippo ut Molli Lutheranis rempessata Flaccabris Rigidioribusq; oborta est, & sub Philippi larva ipsi Mauricio, quæ dum aguntur annus: 47. ad finem excurrit, Comitij nondum absolutis.

III. Jam tum vero Concilium interruptum, adeoque dissipatum erat, quod maior pars Patrum Tridentino Bononiam se contulisset, ob valetudinis seu sanitatis causam. At Cæsar Cardinali Tridentino & Legato suo Mendoza Romam missis, Pontificem maximopere rogavit ut Concilij Patres Tridentum revocaret. Quum vero Pontifex, inconsultis, qui Bononiæ erant, Patribus postulantibus nihil concedere vellent, illi vero Bononiæ manere decessissent, Imperator moræ impatiens per eundem Legatū suū de Concilij abruptione, ex qua nova turbæ facile subnasci possent protestatur. E contra Pontificis Legat⁹ Cardinalis Montan⁹ aperte dixit, se & Patres qui Bononiæ præsentis adesset, morte potius appetituros, quàm ut Imperatoris arbitrio, qui filius, non dominus aut magister sit, Ecclesiæ Concilium perageretur passuros. Concilij enim ordinandi curam ad Pontificem, tamquam Dei in terris Vicarium, pertinere. Protestationem hanc Cæsari Legati ipse quoque Papa, tamquam ad præiudicium Pontificis autoritatis & potestatis pertinentem ægre tulit: interim vero negocium quatuor Cardinalibus dedit, qui de utriusque loci Bononiæ & Tridenti, commo-

ditatibus, ac de Concilij translatione, utrum ea rite facta vel minus esset cognoscerent.

IV. His de rebus à Legatis suis certior factus Imperator, quum longiotem quam veller moram interponi animadverteret, omnibus modis viam aliquam ineundam sibi statuit, qua Interim due ille religiones, Catholica & Lutherana, quoquo modo conciliarentur. Ut vero hæreseos imperum sisteret, quæ velut Ætna novas propediem flammis per totum Christianum orbem eructatura, omniaque incendijs mixtura videbatur; Protestantium animos tentavit, utrum intermediam aliquam religionis formulam ferre possent. Quem in finem comitia, ut supra dicere cœpimus, Augustam indixerat, ad quæ multi tam Catholicorum quam Protestantium Theologi fuerunt evocati, ut communi collata opera, res tanto facilius procederet. Ex his præcipui fuerunt Julius Pflugius Episcopus Naumbergensis, Michael Sidonius, Joannes Jsebius Agricola, Brentius, Bucerus & Melanchthon. Post longam disceptationem tandem ibi famosus ille liber, quem INTERIM vulgo vocant, conscriptus fuit, in disceptationem est adductus, nihil ferè tam in doctrina quam ceremonijs Catholice Ecclesiæ contrarium complectens, adeo ut Missæ quoque canon integer in eo existeret, nisi quod sacerdotum coniugia non damnat (liquidem è Protestantibus nonnulli uxores duxerant, quas repudiare cum nolent; eoque hac in re sine magna perturbatione mutari nihil pollet, coniugij usum illis esse permittendum videretur, donec certum quid à Concilio decerneretur) Item carnis & sanguinis Christi sub utraq; specie communicatio permittatur, ita tamen ne quis contrarium docentes aut facientes damnet: quum sub unaquaque specie Christi corpus integrum contineatur. Hunc librum à magnis oblatū, dedit Pflugio Episcopo Naumburgensi, Sidonio Mogunt. Suffraganeo & Joan. Agricolæ Jsebio, Antinomorum nuper auctori percontandū, quod fecere; & Cæsari retulere, solum à dictis capitibus, ferè à veteri fide discrepare. Itaq; per Moguntinū ac Brandeburgicum etiam Mauritio oblatum, ut is privatim ei assentiretur. Interim dum Concilium captum, consumaretur, quod & fecit. Itaque primum privatis suffragijs, ne iterum ut alias palam, reclamaretur & Protestationes novæ orirentur,

appio

a Vlenberg, Vita Melanchth. cap. 17. num. 3. b Vlenberg. ibid.

approbatus; publice approbatus est ab Ordinibus Imperij Mense Martio Anni 1548. et si idem Mauritius mox protestatus sit suorum consiliariorum instantia, quasi sine suorum subditorum consensu, quorum religionem immutatam teneretur servare, nequaquam librum illum concordiae posset approbare. (Erat vero liber hic ante Buceri adventum, uti dictum est, compositus: quem ab Electore Brandeburgico eidem datum, & ab alijs, excepto Brentio & Melanchthone subscriptum, quum evoluisset, sive quod minus ei placeret, sive quod sine sua opera confectum ægre ferret, probare se non posse respondit, & clanculum abiens, Argentinam se recepit.

V. Ad librum hunc continentem Novam & Academicam religionis formam, antiquis Ecclesie constitutionibus contrariam, quamvis Pontifex sanctissimus respondit, inauditum & monitrosam esse, ut presbyter ordinatus uxorem ducere, & sacrum officium administrare possit: & consuetudinem illam cœna Domini sub utraque specie sumendam pridem in Ecclesia abrogatam esse, & in his indulgenti potestatem nulli præterquam sibi committere. Nihilominus tamen Imperator, pacis in Germania stabilendæ studio, librum in consensu Ordinum Imperij legi, ac deinde Latina & vernacula lingua excudi, & ab omnibus recipi iussit. Et è Lutheranis quidem alij receperunt, alij reiecerunt. Recepit Joachimus Elector Brandeburgicus: at frater ipsius Joannes reiecit. Subscripsit Elector Palatinus; sed ex eadem familia Dux Bipontinus subscribere recusavit. Dux Wirtembergicus eo perditionem suam publicato, Ministros qui subscribere nollent, dimitti iussit. Saxonie Dux captivus ut scriberetur, numquam adduci potuit: uti nec eius filij: cui tamē Landgravius se submisit, maxima in Mauricio novo Electore erat difficultas, qui multis Principum & Cæsaris collationibus ut probaretur induci non poterat, seductus per suos, donec suis iterum iterumque consultis Theologis rationi cessit & 15. Maij liber ille est publicatus, refutatis sufficienter ijs quæ opponebantur. Et sic quidem dissensionum & turbarum omnia plena erant: Brentius, Bucerus, & Musculus, Lutherani Theologi librum hunc probare noluerunt, quem tamen alij complures approbaverunt, & imprimis Islebius Agricola, non obscuri nominis Lutheranus Theologus, qui etiam præcipuus eius fuit auctor. Beza *Infelicem hunc partem Lutherano apostata Islebij nomine editum*, dicit: sed

postquam ex eius lectione cognitum fuit, nihil eo nisi pura doctrina & Ecclesiastica politia depravationem contineri, à fidelibus Ministris statim impugnatum, adeoque fuisse abolitum. Sic Beza: quum Interimistica illa religionis forma à multis civitatibus recepta fuerit, atque adeo etiamnum apud nonnullos vigeat. Palladius insignem ait fuisse illam prodicionem: qua nonnulli ex fratribus ipsorum, ut bonam ab Imperatore inirent gratiam, Interimisticam illam religionem sibi abtrudi, & ad Missam perducere passi sunt, ex illa opinione, quod hæc & talia sint ad aphora. At Melanchthon et si is multum huic Concordiæ libro restitisset uti ex actis eius liquet, timore tamen Cæsaris & Mauritij multum de Veteri pernicacia Lutheranis vivente usurpata remiserat, ut quasi inuitus librum tolerare videretur, quæ propter idem à Flaccianis acerbe est exagritatus. (d) qui pacificationi studens respondit, aliquam servitutem ferendam esse, modo cum impietate non sit coniuncta. Ut paucis dicam, ex Interimistico hoc libro nova religio procusa est, quæ postea tam à verè Catholicis quam Lutheranis fuit oppugnata: quamvis Imperator, ut ab omnibus reciperetur, severe edixerit, quo scilicet Protestantes hac ratione à Lutheranismò abductos, paullatim ad Catholicam reduceret Ecclesiam.

VI. Prædicantes doctrinam hanc approbare recusantes, solum passim vertere & abire iussi sunt. Joannes Brentius Hala, ubi XXVI. annos docuerat, discessit. Oslander Norimberga relicta, in Prusiam se contulit, ubi novam hæresin procedit, de qua lib. II. diximus. Blaurotus Constantiam reliquit. Musculus Augustæ valedicens, Bernam Helvetiorum commigravit. Qui Spiræ & Wormatiæ docuerant, iidem alij aliò dilapsi sunt. Et ridicularum apparuit & mere humanum inventum Religio Lutherica, cum ex omnibus eius professoribus nemo inventus est, qui Martyrij coronam pro Lutheranæ religionis aut Confessione Augustanæ moriendo, appeteret: sed omnes dissimulando suam ferociam persecutionem velis remisque fugiebant. Quid de his Tertullianum dicitur? quid eis, si de suorum numero essent, exprobatum putas? Vtinam et in vixisset adhuc Lutherus, & nubes illas è levissimis cerebri sui vaporibus formatas, momento dissipari, id est.

Oo 3.

Eccle.

c Vlenberg. in Vita Melanchth. omnia illa exactissimo refert cap. 17. & 18. d. lidem cap. 18. & in Matth. Blaccio.